

**EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI VALTIONAVUSTUKSESTA YRITYS-
TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI VUOSINA 2021–2028****1. Johdanto**

Valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028, *uusi yritystukiasetus*, annetaan valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028 annetun lain (758/2021), *uusi yritystukilaki*, nojalla. Uuden yritystukilain mukaiset sääntelyn päälinjat vastaavat pääosin nykyistä valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annettua lakia (9/2014). Tästä syystä myös ehdotettavan uuden yritystukiasetuksen päälinjat vastaavat pääosin nykyisessä valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetussa valtioneuvoston asetuksessa (716/2014) säädettyä.

Uudessa yritystukiasetuksessa säädettäisiin pääosin voimassa olevaa asetusta vastaavasti aiemmin myönnettyjen avustusten huomioon ottamisesta, sovellettavista Euroopan unionin valtioneuvoston sääntöistä, avustuksen enimmäismäärästä investoinneissa, investointiin myönnettävän avustuksen ja muiden valtiontukien yhteenlasketusta enimmäismäärästä, julkisen rahoituksen osuudesta, avustuksen myöntämisestä suurelle yritykselle, koneiden ja laitteiden vuokrakustannusten hyväksyttävyydestä, kehittämistoimenpiteisiin myönnettävän avustuksen enimmäismäärästä, kehittämistoimenpiteisiin myönnettävän avustuksen ja muiden valtiontukien yhteenlasketusta enimmäismäärästä, toimintaympäristön kehittämisavustuksen enimmäismäärästä sekä avustuksesta pääomasijoitustoimintaan. Asetusehdotus ei sisällä säännöksiä avustuksen myöntämisen yleisistä edellytyksistä eikä hankkeen aloittamisesta, koska niitä koskevat säännökset sisältyvät uuteen yritystukilakiin.

Asetuksenantovaltuuksista säädetään uuden yritystukilain 5 – 14 §:ssä. Mainittujen pykälien mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yrityksen kehittämisavustuksen myöntämisestä ja käyttökohteista (5 §), yrityksen kehittämisavustuksen saajista (6 §), yrityksen kehittämisavustuksen myöntämisen edellytyksistä ja sovellettavista valtioneuvoston sääntöistä (7 §), yrityksen kehittämisavustuksen hyväksyttävistä kustannuksista ja kustannusmalleista (8 §), toimintaympäristön kehittämisavustuksen saajista, myöntämisestä ja käyttökohteista (9 §), toimintaympäristön kehittämisavustuksen myöntämisestä (10 §), toimintaympäristön kehittämisavustuksen hyväksyttävistä kustannuksista, kustannusmalleista ja avustuksen määrästä (11 §), avustuksen hakemisesta (12 §), avustuspäätöksestä ja sen sisällöstä sekä muutoshakemuksen tekemisestä ja muutospäätöksestä (13 §) sekä avustuksen maksamisesta ja ennakkoa koskevasta menettelystä (14 §).

Sääntely uudistuisi avustuksen myöntämistä ja käyttökohteita koskevan säännöksen osalta siten, että avustuksen käyttökohteita koskevassa säännösehdotuksessa on huomioitu uuden Euroopan alue- ja rakennepolitiikan ohjelman tavoitteet. Myös kustannusmalleja koskeva sääntely uudistuisi ja sitä yhdenmukaistettaisiin kustannusmalleista Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista rahoitettavien kustannusten tukikelpoisuudesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (866/2021), ”*tukikelpoisuusasetus*” säädetyin kanssa. Uutena kustannusmallina käyttöön otettaisiin kertakorvaus.

Lisäksi toimintaympäristön kehittämisavustuksen osalta otettaisiin yksinomaan kehittämistoimenpiteitä sisältävissä toimintaympäristön kehittämishankkeissa käyttöön kustannusmalli, jossa hyväksyttäviä kustannuksia olisivat hankehenkilöstön palkkakustannukset ja hankkeesta aiheutuvista muista kustannuksista kuin hankehenkilöstön palkkakustannuksista hyväksyttäisiin avustuksen perusteeksi 40 prosenttia hyväksytyjen hankehenkilöstön palkkakustannusten määrästä.

Uutta yritystukilakia koskeva esitys sisältää säännöksen muutoshakemuksesta ja muutospäätöksestä, miltä osin myös asetusehdotus sisältää täydentävää sääntelyä sekä muutoshakemuksesta että muutospäätöksestä. Lisäksi ennakon maksamista koskevaa säännöstä täsmennettäisiin voimassa olevaan verrattuna siten, että ennakon maksamista koskevaan pykälään lisättäisiin säännökset siitä, miten avustuksesta maksettu ennakko huomioidaan hankkeen myöhemmissä maksatuserissä.

Asetusehdotuksen tukialueita ja avustuksen enimmäismäärää koskeva sääntely perustuvat vuoden 2021 loppuun asti voimassa oleviin EU:n komission aluetuen suuntaviivoihin sekä alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista annetussa laissa tarkoitetuista tukialueista vuonna 2021 annettuun valtioneuvoston asetukseen (795/2021), joka vastaa sisällöltään alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista annetussa laissa tarkoitetuista tukialueista annettua valtioneuvoston asetusta (445/2014). Komissio on vahvistanut 19.4.2021 uudet aluetuen suuntaviivat, jotka tulevat voimaan 1.1.2022 alkaen. Näiden suuntaviivojen perusteella annetaan kansallisesti uusi aluetukikartta, jonka voimaantulo edellyttää komission hyväksyntää. Lisäksi tullaan antamaan uusi tukialueita koskeva valtioneuvoston asetusta. Uuden aluetukikartan ja uuden tukialueasetuksen valmistelu on vielä kesken ja niiden voimaantulo voi aikaisimmillaan olla 1.1.2022. Ehdotetun uuden yritystukiasetuksen on kuitenkin tarkoitus tulla voimaan 1.11.2021. Tämän vuoksi ehdotetun asetuksen tukialueita ja enimmäistukiprosentteja koskevissa säännösehdoituksissa ei ole voitu huomioida uutta ja vielä valmisteilla olevaa sääntelyä ja asetusta on todennäköisesti tarpeen tarkastella näiltä osin uudestaan loppuvuoden 2021 aikana.

Asetusehdotuksessa huomioidaan mahdollisuus myöntää yrityksen kehittämisavustusta niin sanottuna väliaikaisena valtiontukena eli Suomen covid-19-puitetukiohjelman mukaisena valtiontukena vuoden 2021 loppuun asti. Covid-19-epidemian aiheuttamien taloudellisten hättävien vaikutusten hillitsemiseksi Euroopan komissio antoi 19.3.2020 tiedonannon C(2020) 1863 koskien tilapäisiä puitteita valtiontukitoimenpiteille talouden tukemiseksi tämänhetkessä covid-19-epidemiassa. Suomi on notifioinut tilapäisen COVID-19 -puitetukiohjelman (komission päätös SA.56995), joka perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(3)(b) artiklaan sekä tilapäisten valtiontukipuitteiden 3.1 lukuun (komission tiedonanto 2020/C 91 I/01 muutoksineen). Valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain ja sen nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen mukaiset avustukset kuuluvat Suomen tilapäisen COVID-19-puitetukiohjelman piiriin. Tukiohjelman tavoitteena on muun muassa auttaa yrityksiä jatkamaan ja kehittämään toimintaansa sekä aloittamaan investointisuunnitelmia kriisin aikana ja sen jälkeen sekä ylläpitämään työllisyyttä. Komissio antoi 28.1.2021 tiedonannon tilapäisten valtiontukipuitteiden muutoksista muun muassa tukien enimmäismäärän korotuksesta 1,8 miljoonaan euroon ja voimassaolon jatkumisesta 31.12.2021

saakka. Komissio jatkoi 10.3.2021 antamallaan päätöksellä (SA.61959) Suomen puitetukiohjelman voimassaoloa 31.12.2021 asti ja nosti sen nojalla myönnettävän tuen enimmäismäärän 800 000 eurosta 1,8 miljoonaan euroon yritystä kohti.

Puitetukiohjelmassa on kyse tilapäisestä koronaepidemiasta johtuvasta valtiontukisääntöjen kevennyksestä. Tuen enimmäismäärää laskettaessa on otettava huomioon kaikki Suomen viranomaisten puitetukiohjelman nojalla samalle yritykselle myöntämät tuet. Puitetukiohjelman mukaisena myönnettävä avustus voidaan yhdistää komission asetuksen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen (1407/2013) mukaiseen tukeen (*de minimis* -tuki). Lisäksi puitetukiohjelman nojalla myönnettävä tuki saa kasautua komission asetuksen 651/2014 tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (jäljempänä ”*yleinen ryhmäpoikkeusasetus*”) nojalla myönnettävän tuen kanssa edellyttäen, että kyseisten säädösten kasautumissääntöjä noudatetaan.

2. Ehdotetun asetuksen sisältö

1 luku Yleiset säännökset

1 § *Soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön*

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että asetusta sovellettaisiin sekä puhtaasti kansallisista varoista että Euroopan unionin varoista osarahoitettuihin yrityksen kehittämisavustuksiin ja toimintaympäristön kehittämisavustuksiin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, miltä osin avustuksia myönnettäessä sovellettaisiin tässä asetuksessa säädetyn lisäksi Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista rahoitettavien kustannusten tukikelpoisuudesta annettua valtioneuvoston asetusta. Momentin mukaan avustuksia myönnettäessä tulisi soveltaa tukikelpoisuusasetuksen säännöksiä hankinnoista (18 §), osamaksusta (19 §), käytettyinä hankituista koneista ja laitteista (21 §), arvonnlisäveron tukikelpoisuudesta (23 §) ja tukipäätöksessä hyväksytyjen kustannuslajien välisistä muutoksista (25 §).

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, miltä osin avustuksia myönnettäessä sovellettaisiin tässä asetuksessa säädetyn lisäksi alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annettua valtioneuvoston asetusta (867/2021), ”*rahoitusasetus*”. Momentin mukaan, jos avustuksen rahoittamiseen käytettäisiin EU:n varoja tulisi soveltaa rahoitusasetuksen säännöksiä tukihakemuksesta (9 §), tukipäätöksestä (10 §), haku- ja valintamenettelystä EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmassa (27 §), tuen maksamisesta EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmassa (28 §) ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden seurannasta (29 §).

2 § *Määritelmät*

Pykälä sisältäisi asetuksessa käytettävien keskeisten käsitteiden määritelmät.

3 § *Aiemmin myönnettyjen avustusten huomioon ottaminen*

Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annettua valtioneuvoston asetusta (716/2014) vastaavasti, että aiemmin myönnettyjen avustusten vaikutukset avustuksen saajan toimintaan on arvioitava uutta avustushakemusta käsiteltäessä, jos aiemman avustuksen myöntämisestä on kulunut enintään viisi vuotta. Säännöksen tarkoituksena on osaltaan korostaa avustusten vaikuttavuuden arvioinnin ja seurannan merkitystä. Arviointi tehtäisiin avustushakemuksen käsittelyn yhteydessä samassa tietojärjestelmässä, jossa avustusasiat käsitellään. Arvioinnin tekisi käytännössä avustushakemusta käsittelevä rahoitusasiantuntija.

4 § Avustuksen myöntäminen ja käyttökohteet

Pykälässä säädettäisiin avustuksen myöntämisestä ja käyttökohteista. Avustusta myönnettäisiin hankkeisiin, joilla arvioidaan olevan merkittävä vaikutus yrityksen kasvuun tai uudistumiseen, kansainvälistymiseen, innovaatiotoimintaan tai osaamisen vahvistamiseen, tuottavuuteen, digitaaliseen liiketoimintaan taikka ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, hiilineutraalisuuden edistämiseen tai energia- tai materiaalitehokkuuteen. Ehdotetussa 1 momentissa edellytetään, että hankkeella on vaikutusta yrityksen oman liiketoiminnan kehittämiseen momentissa mainituin tavoin. Avustuksella voisi olla lisäksi välillisiä vaikutuksia esimerkiksi hiilineutraalisuuden edistämistä koskevien tavoitteiden toteutumisessa laajemmin yhteiskunnassa.

Avustusten käyttökohteista säädettäessä on huomioitu Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakauden 2021 – 2027 ja ehdotetun Suomen alue- ja rakennepolitiikan ohjelman Osaava ja uudistuva Suomi 2021 – 2027 tavoitteet ja vaatimukset avustusten kohdentamiselle. Myönnettäessä rahoitusta edellä todetuista EU-ohjelmavaroista avustusten käyttökohteet määräytyvät ohjelmassa todettujen painopisteiden ja tuettavien toimenpiteiden perusteella. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakauden 2021 – 2027 keskeisiä painopisteitä ovat hiilineutraalisuuden ja digitalisaation edistäminen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin nykytilaa vastaavasti, että avustuksen päätöskohmainen enimmäismäärä olisi seitsemän miljoonaa euroa. Enimmäismäärä on katsottu tarkoituksenmukaiseksi pitää ennallaan, sillä se on ollut riittävä voimassa olevan sääntelyn aikana toteutettuja pk-yritysten hankkeita tarkastellen, eikä se ole ohjannut haitallisesti hankkeiden sisältöä tai toteuttamista. Yli 3 miljoonan euron avustukset ovat olleet harvinaisia nykyisen yritystukilain (9/2014) voimassaoloaikana ja niitä on elokuuhun 2021 mennessä myönnetty vain kahdeksan kappaletta. Ottaen lisäksi huomioon alueille kehittämisyavustusten myöntämiseen vuositasolla osoitetut varat suurten yksittäisten hankkeiden tukeminen vähentää alueen muiden pk-yritysten avustusmahdollisuuksia.

5 § Kustannusmallit

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että hankkeen kustannusmalleista päättäisi toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Käytännössä kustannusmalleja koskeva päätös olisi osa avustuspäätöstä. Kustannusmallin valintaa tulee ohjaamaan avustuksia koskeva hakuilmoitus, jossa määriteltäisiin, mitä kustannusmallia tai kustannusmalleja käyttäen avustus tullaan myöntämään. Avustuksen hakija ei siten voisi hakemuksessa ehdottaa käytettäväksi kustannusmallia, joka poikkeaisi hakuilmoituksesta.

Pykälän 2 momentti sisältäisi viittauksen tukikelpoisuusasetuksen 2 §:n 2 momenttiin, jossa säädetään käytettävistä kustannusmalleista. Yrityksen kehittämisavustuksen ja toimintaympäristön kehittämisavustuksen osalta käytettäisiin tukikelpoisuusasetuksen 2 §:n 2 momentin 2 – 4 kohdissa tarkoitettuja kustannusmalleja, joita ovat kertakorvaus (2 kohta), prosenttimääräinen korvaus (*flat rate*) (3 kohta) ja tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuva korvaus (4 kohta). Lisäksi voitaisiin käyttää myös edellä mainittujen kustannusmallien yhdistelmiä. Yrityksen kehittämisavustuksessa ja toimintaympäristön kehittämisavustuksessa käytettävien kustannusmallien sisällöstä säädettäisiin tarkemmin ehdotetussa asetuksessa.

6 § *Palkkakustannukset*

Pykälä sisältäisi viittauksen tukikelpoisuusasetukseen, jonka mukaan palkkakustannusten korvaamisesta ja hyväksyttävistä palkkakustannuksista sekä yrityksen kehittämissankkeissa että toimintaympäristön kehittämishankkeissa säädettäisiin tukikelpoisuusasetuksen 5 §:n 1 – 3 momentissa, 4 momentin 2 kohdassa sekä 7 §:ssä. Tukikelpoisuusasetuksen 5 §:n 1 – 3 momentissa säädetään hyväksyttävistä palkkakustannuksista, palkkakustannusten tukikelpoisuuden edellytyksistä, palkkakustannusten korvaamiseen käytettävästä kustannusmallista sekä osa-aikaisesti hankkeessa työskentelevän henkilön palkkakustannusten korvaamisesta. Tukikelpoisuusasetuksen 7 §:ssä säädetään palkkakustannusten korvaamisesta tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen sekä prosenttimääräisestä korvauksesta palkkakustannusten sivukuluista.

2 luku **Yrityksen kehittämisavustus**

7 § *Yrityksen kehittämisavustusta myönnettäessä sovellettavat Euroopan unionin valtioneukisäännöt*

Yrityksen kehittämisavustuksen myöntäminen perustuisi pääsääntöisesti yleiseen ryhmäpoikkeusasetukseen. Eräissä asetuksessa erikseen säädetyissä tapauksissa avustus kuitenkin myönnettäisiin de minimis -tukena. Jos kyse olisi Euroopan komissiolle erikseen ilmoitetun tukiohjelman soveltamisalaan kuuluvasta avustuksesta, avustusta myönnettäessä noudatettaisiin kuitenkin komission antamaa tukiohjelmaa koskevaa päätöstä. Esimerkiksi kalanjalostusalan yrityksille myönnettävien kehittämisavustusten osalta on tarkoitus noudattaa avustujärjestelmää koskevaa komission antamaa valtioneukipäätöstä. Säännöksen taustalla on se, että avustuksen saajien yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi myös kalanjalostusalan yrityksille myönnettäviin kehittämisavustuksiin olisi tarkoitus soveltaa yleistä ryhmäpoikkeusasetusta ja yleistä de minimis -asetusta kalatalouden sektorikohtaisten valtioneukisääntöjen sijasta. Sektorikohtaisista valtioneukisäännöistä poikkeaminen edellyttää tukiohjelman notifiointia Euroopan komissiolle ja soveltuvat valtioneukisäännöt määräytyisivät komission notifiointi-ilmoitukseen antaman päätöksen mukaisesti.

Lisäksi yrityksen kehittämisavustus myönnettäisiin komissiolle erikseen ilmoitetun tukiohjelman mukaisena tukena silloin, kun avustus myönnettäisiin Suomen tilapäisen covid-19-puitetukiohjelman mukaisena valtioneukena (komission päätös SA.56995 muutoksineen). Puitetukiohjelma perustuu tilapäisistä puitteista valtioneukitoimenpiteille talouden tukemiseksi tämänhetkessä covid-19-epidemiassa annettuun komission

tiedonantoon C(2020) 1863. Tilapäiset valtiontukipuitteet ja Suomen puitetukiohjelma ovat voimassa vuoden 2021 loppuun asti. Avustuksen myöntäminen väliaikaisena valtiontukena edellyttää, että päätös avustuksen myöntämisestä tehdään puitetukiohjelman voimassa ollessa eli viimeistään 31.12.2021.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta myöntää kehittämisavustusta vaikeuksissa olevalle pienelle yritykselle. Pykälän mukaan myönnettäessä kehittämisavustusta Suomen tilapäisen covid-19-puitetukiohjelman mukaisena valtiontukena ja avustuksen hakijan ollessa pieni yritys, voitaisiin kehittämisavustusta myöntää ryhmäpoikkeusasetuksen 2 artiklan 18 kohdassa tarkoitettulle vaikeuksissa olevalle yritykselle myös silloin, kun yrityksestä on tullut vaikeuksissa oleva yritys aikaisemmin kuin 1.1.2020. Avustuksen myöntäminen vaikeuksissa olevalle pienelle yritykselle edellyttäisi lisäksi, että yritys ei ole tuen myöntämishetkellä konkurssi- tai yrityssaneerausmenettelyssä eikä sille ole myönnetty pelastamistukea tai rakenneuudistustukea.

Ehdotettu 2 momentti perustuu komission hyväksymään Suomen covid-19-puitetukiohjelmaan tehtyyn muutokseen, jonka nojalla on 13.7.2020 alkaen saanut myöntää tukea mikro- ja pienyrityksille, jotka olivat vaikeuksissa jo 31.12.2019. Puitetukiohjelmassa edellytetään, että yritys ei ole tuen myöntämishetkellä konkurssi- tai yrityssaneerausmenettelyssä eikä sille ole myönnetty pelastamistukea tai rakenneuudistustukea. Pelastamistuella ja rakenneuudistustuella tarkoitetaan Euroopan komission valtiontuesta rahoitusalan ulkopuolisten vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen annettujen suuntaviivojen (EUVL C 249, 31.7.2014) mukaisia tukia.

Mikro- ja pienyritykset määritellään ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I (2 artikla). Mikroyrityksellä tarkoitetaan yritystä, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa. Pienellä yrityksellä tarkoitetaan puolestaan yritystä, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa. Valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028 annetun lain 2 §:n mukaan pienellä yrityksellä tarkoitetaan yritystä, joka täyttää mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetussa komission suosituksessa 2003/361/EY olevan pienen yrityksen määritelmän tai kyseisen suosituksen korvaavan vastaavan määritelmän. Mainitun komission suosituksen mukainen pienen yrityksen määritelmä vastaa ryhmäpoikkeusasetuksen liitteen I määritelmää. Kehittämisavustuksia koskevassa lainsäädännössä ei erotella mikroyrityksiä pienistä yrityksistä, minkä vuoksi pykälässä säädettäisiin avustuksen myöntämisestä vaikeuksissa oleville pienille yrityksille. Selvyyden vuoksi todetaan kuitenkin, että mikroyritysten katsotaan sisältyvän pienen yrityksen määritelmään, jolloin pykälässä säädetty koskisi myös mikroyrityksiä.

Avustuksen myöntäminen vaikeuksissa olevalle pienelle yritykselle perustuu Suomen puitetukiohjelmaan. Puitetukiohjelman mukaiset avustukset on myönnettävä viimeistään 31.12.2021, mutta avustus voidaan maksaa sen jälkeenkin. Edellä mainitun perusteella ehdotetaan, että 2 momentti olisi voimassa 31.12.2021 asti.

8 § *Investointiin myönnettävän avustuksen enimmäismäärä*

Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa asetusta vastaavasti investointiin myönnettävän yrityksen kehittämisavustuksen enimmäisprosenttiosuudesta avustuksen perusteena olevista kustannuksista. Pykälän sanamuotoa on kuitenkin tarkistettu.

Avustuksen enimmäismäärät porrastettaisiin jatkossakin tukialueittain sekä yrityksen koon perusteella. Porrastus perustuu komission alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen nojalla hyväksymään Suomen aluetukikarttaan. Komissio on jatkanut vuosiksi 2014 – 2020 hyväksytyyn aluetukikartan voimassaoloa 31.12.2021 saakka. Komissio on 19.4.2021 antanut tiedonannon C(2021) 2594 alueellisia valtiontukia koskevista suuntaviivoista 1.1.2022 alkaen. Valmistelu Suomen aluetukikartaksi 1.1.2022 alkaen on käynnissä. Aluetukikartta on hyväksyttävä komissiolla ennen sen voimaantuloa.

Aluetukikartassa määritellään, millä alueilla Suomi saa myöntää alueellista investointitukea Euroopan unionin valtiontukisääntöjen nojalla. Lisäksi aluetukikartassa vahvistetaan tukialueilla pienille, keskisuurille ja suurille yrityksille myönnettävän avustuksen enimmäismäärät. Aluetukikartta vuosiksi 2014 – 2020, jota sovelletaan 31.12.2021 asti, kattaa Euroopan komission määrittelemät harvaan asutut Itä- ja Pohjois-Suomen alueet, jotka ovat I tukialuetta. Lisäksi Suomi on nimennyt Euroopan komission hyväksymän väestöosuuden puitteissa II tukialueeksi Salon seutukunnan sekä Kannonkosken, Karsulan, Kinnulan, Kivijärven, Kyyjärven, Pihtiputaan, Saarijärven, Viitasaaren ja Konneveden kunnat. Lisäksi valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla on mahdollista myöntää investointeihin avustusta pienille ja keskisuurille yrityksille aluetukikartan ulkopuolisilla alueilla, joita tässä asetuksessa kutsutaan III tukialueeksi.

Yrityksen kehittämisavustus investointiin voitaisiin 7 §:ssä säädetyin mukaisesti myöntää joko valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen tai Euroopan komissiolle erikseen ilmoitetun tukiohjelman mukaisena tukena. Jos avustus myönnetään Suomen covid-19-puitetukiohjelman mukaisena valtiontukena, avustukset on myönnettävä puitetukiohjelman voimassa ollessa eli viimeistään 31.12.2021.

9 § Investointiin myönnettävän avustuksen ja muiden valtiontukien yhteenlaskettu enimmäismäärä

Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa asetusta vastaavasti, että myönnettävän yrityksen kehittämisavustuksen ja muun valtion tueksi katsottavan tuen prosenttiosuuksien yhteenlaskettu enimmäismäärä avustuksen perusteena olevista kustannuksista voisi olla enintään 8 §:ssä säädetyin enimmäisprosenttiosuuden mukainen.

10 § Julkisen rahoituksen enimmäismäärä

Pykälä sisältäisi viittauksen yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 14 artiklan 14 kohtaan, jossa säädetään avustuksen saajan velvollisuudesta rahoittaa tukikelpoisista kustannuksista vähintään 25 prosenttia sellaisella rahoituksella, johon ei liity julkista tukea. Vastaava viittaus sisältyy voimassa olevaan yritystukiasetukseen, mutta viittauksen sanamuotoa on tarkistettu asetusehdotuksessa.

11 § Avustuksen myöntäminen suurelle yritykselle

Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa yritystukiasetusta vastaavasti yrityksen kehittämisavustuksen myöntämishdoista myönnettäessä avustusta suurelle yritykselle investointiin I ja II tukialueilla. Momentissa säädettäisiin siitä, että avustusta investointiin suurelle yritykselle voitaisiin myöntää vain uuteen taloudelliseen toimintaan. Säännös perustuu komission alueellisiin valtiontukisääntöihin ja yleiseen ryhmäpoikkeusasetukseen, joiden mukaan alueellista tukea investointeihin voidaan myöntää Suomen aluetukikartan mukaisilla alueilla suurille yrityksille vain uuteen taloudelliseen toimintaan. Pykälässä määriteltäisiin uudeksi taloudelliseksi toiminnaksi investointi uuteen toimintayksikköön, liiketoiminta-alueeseen, tuotteeseen tai palveluun. Säännöstä sovellettaessa tulisi huomioida myös valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen ehto, jonka mukaan uusi taloudellinen toiminta ei saa olla samaa tai samankaltaista kuin kyseisessä toimipaikassa aikaisemmin harjoitettu toiminta. Samalla tai samankaltaisella toiminnalla tarkoitettaisiin asetuksessa toimintaa, joka kuuluu samaan tilastollisen toimialaluokituksen nelinumerotasoon. Valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaan avustusta ei voida myöntää myöskään yritykselle, joka on lopettanut saman toiminnan tai samankaltaisen toiminnan Euroopan talousalueella avustushakemuksen jättämistä edeltävän kahden vuoden aikana tai jos yritys avustushakemuksen jättämisen jälkeen aikoo lopettaa tällaisen toiminnan kahden vuoden kuluessa investoinnin toteuttamisesta.

Pykälässä säädettäisiin myös lisäedellytyksistä myönnettäessä avustusta suurelle yritykselle Euroopan unionin varoista ja niitä vastaavista valtion varoista. Pykälän mukaan Euroopan unionin varoja ja niitä vastaavia valtion varoja voidaan myöntää suurelle yritykselle vain Suomen alue- ja rakennepolitiikan ohjelman Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027 myöntämisedellytykset täyttävään investointiin. Ehdotettu myöntämisedellytys liittyy siihen, että Suomen alue- ja rakennepolitiikan ohjelmassa on otettu huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1058 Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta (jäljempänä *EAKR-asetus*) 5 artiklan 2 kohdan a, b ja d alakohtien säännökset, joissa säädetään edellytyksistä, joiden täyttyessä tuotannollisia investointeja muihin yrityksiin kuin pk-yrityksiin voidaan tukea. Mainittujen 5 artiklan 2 kohdan a, b ja d alakohtien mukaan tuotannollisia investointeja muihin yrityksiin kuin pk-yrityksiin voidaan tukea, jos niihin liittyy yhteistyötä pk-yritysten kanssa 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan i alakohdan mukaisesti tuettavien tutkimus- ja innovointitoimintojen yhteydessä (a alakohta); jos niillä ensisijaisesti tuetaan energiatehokkuustoimenpiteitä ja uusiutuvaa energiaa 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdan i ja ii alakohdan mukaisesti (b alakohta); tai 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan i alakohdan mukaisesti tuettavan tutkimus- ja innovointitoiminnan osalta, jos kyse on pienistä mid-cap-yrityksistä (d alakohta). Pieniä mid-cap-yrityksiä ovat edellä mainitun asetuksen mukaan ne suuret yritykset, joissa on viimeisen vahvistetun tilinpäätöksen mukaan konsernitasolla enintään 499 työntekijää ja jotka ovat muita kuin pk-yrityksiä. Mid-cap-yrityksiä ovat puolestaan ne suuret yritykset, joissa on viimeisen vahvistetun tilinpäätöksen mukaan konsernitasolla enintään 3 000 työntekijää ja jotka ovat muita kuin pk-yrityksiä tai pieniä mid-cap-yrityksiä.

EAKR-asetuksen 5 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan tuotannollisia investointeja muihin yrityksiin kuin pk-yrityksiin voidaan tukea, jos kyse on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/1017 Euroopan strategisten investointien rahastosta, Euroopan investointineuvontakeskuksesta ja Euroopan investointihankeportaalista sekä

asetusten (EU) N:o 1291/2013 ja (EU) N:o 1316/2013 muuttamisesta 2 artiklan 6 ja 7 alakohdassa määritellyistä pienistä mid-cap-yrityksistä ja mid-cap-yrityksistä. Mainittua c alakohtaa ei kuitenkaan sovellettaisi myönnettäessä yrityksen kehittämisavustusta, koska sen käyttö on rajattu tukiin, jotka myönnetään rahoitusvälineiden kautta. Suomenkielisestä EAKR-asetuksesta puuttuu maininta rajauksesta, mutta esimerkiksi englanninkielisessä ja ruotsinkielisessä asetuksessa kyseinen rajaus on mainitussa alakohdassa todettu.

Harkittaessa avustuksen myöntämistä suurelle yritykselle tulee aina ottaa huomioon myös muut avustuksen myöntämisedellytykset, kuten esimerkiksi yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen alueellisen tuen soveltamisalaa koskevat säännökset. Yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa säädetään rajoituksista alueellisen tuen soveltamisalaan muun muassa silloin, kun on kyse tuesta energian tuotantoon ja jakeluun ja energiainfrastruktuurille.

Jos avustuksen rahoittamiseen käytetään oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoja, on avustusta myönnettäessä otettava huomioon myös Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/1056 oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta, *JTF-asetus*, muiden yritysten kuin pk-yritysten tukemista koskevat säännökset. JTF-asetuksen 8 artiklan 2 kohdan mukaan JTF-rahastosta voidaan tukea lisäksi SEUT 107 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdassa tarkoitetuilla tukialueilla muihin yrityksiin kuin pk-yrityksiin tehtäviä tuotannollisia investointeja edellyttäen, että tällaiset investoinnit on hyväksytty osana alueellista oikeudenmukaista siirtymää koskevaa suunnitelmaa. Edellä mainitussa artiklassa tarkoitettuihin tukialueisiin kuuluvat I- ja II-tukialueet. JTF-asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa todetaan lisäksi, että tällaiset investoinnit ovat tukikelpoisia vain, jos ne ovat tarpeen alueellisen oikeudenmukaista siirtymää koskevan suunnitelman täytäntöönpanoa varten, jos ne edistävät siirtymistä ilmastoneutraaliin unionin talouteen vuoteen 2050 mennessä ja siihen liittyvien ympäristötavoitteiden saavuttamista, jos niiden tukeminen on tarpeen työpaikkojen luomiseksi kyseessä olevalla alueella ja jos ne eivät johda asetuksen (EU) 2021/1060 2 artiklan 27 alakohdassa määriteltyyn tuotannon siirtämiseen. JTF-asetuksen 16 johdantokappaleessa todetaan, että muihin yrityksiin kuin pk-yrityksiin tehtäviä tuotannollisia investointeja olisi siten tuettava vain, jos ne ovat tarpeen siirtymästä johtuvien työpaikkojen menetyksen lieventämiseksi luomalla tai suojaamalla merkittävä määrä työpaikkoja eivätkä ne johda tuotannon siirtämiseen tai ole seurausta siitä. Investoinnit olemassa oleviin tuotantolaitoksiin, mukaan luettuna unionin päästökauppajärjestelmän piiriin kuuluviin tuotantolaitoksiin, olisi sallittava, jos ne edistävät unionin ilmastoneutraaliin talouteen siirtymistä vuoteen 2050 mennessä ja alittavat merkittävästi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY mukaiset ilmaisjaon laskemiseen käytettävät vertailuarvot ja jos niiden tuloksena säilytetään merkittävä määrä työpaikkoja.

12 § *Koneiden ja laitteiden vuokratukustannusten hyväksyttävyyden*

Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa yritystukiasetusta, mutta sen sanamuotoa on tarkistettu. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin yrityksen kehittämisavustuksen myöntämisestä koneiden ja laitteiden pitkäaikaisesta vuokraamisesta (*leasing*) aiheutuvien kustannusten perusteella. Pykälässä tarkoitetuissa tilanteissa olisi lähtökohtaisesti kyse rahoitusyhtiön kautta vuokrattujen koneiden ja laitteiden leasingkustannuksista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että I ja II tukialueella avustus tulee myöntää vähämerkityksisenä tukena (jäljempänä myös *de minimis* -tuki). Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen aluetukea koskevan säännöksen (14 artiklan 6 kohdan b alakohta) mukaan vuokrasopimukseen tulee sisältyä velvoite, jonka mukaan avustuksen saajan on ostettava kyseessä oleva omaisuuserä vuokrasopimuksen päätyttyä. Mainitun velvoitteen ei voida katsoa soveltuvan Suomessa noudatettavaan käytäntöön, jonka mukaan vuokrattu omaisuuserä palautuu yleensä vuokrasopimuksen jälkeen takaisin vuokranantajalle. Koska edellä mainittu yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen valtioneuvoston päätös ei sovellu Suomessa noudatettavaan käytäntöön, avustus vuokratukustuksiin myönnettäisiin *de minimis* -tukena aluetukikartan mukaisilla I ja II tukialueilla.

13 § Kehittämistoimenpiteitä sisältävissä hankkeissa hyväksyttävät kustannukset ja prosenttimääräinen korvaus

Pykälässä säädettäisiin kehittämistoimenpiteiden osalta avustuksen perusteeksi hyväksyttävistä kustannuksista. Avustuksen perusteeksi voitaisiin hyväksyä välittömät kustannukset ja muita kustannuksia pykälässä säädettyin tavoin.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että avustuksen perusteeksi hyväksyttävistä hankkeen välittömistä kustannuksista. Momentin 1 kohdan mukaan hankkeen välittömiä kustannuksia olisivat 6 §:ssä tarkoitetut palkkakustannukset. Palkkakustannuksiin voi sisältyä ainoastaan avustuspäätöksen mukaiselle hankehenkilöstölle maksettuja palkkoja. Palkkakustannuksiin ei näin ollen voisi sisältyä esimerkiksi vuokratyövoimasta aiheutuvia kustannuksia tai yksityisen elinkeinonharjoittajan yksityisottoina nostamia suorituksia.

Momentin 2 kohdan mukaan hankkeen välittömiä kustannuksia olisivat ulkopuolisten palvelujen ja asiantuntijoiden käytöstä aiheutuvat kustannukset. Niihin voitaisiin hyväksyä hankkeen toteuttamiseen liittyvistä konsultointi-, asiantuntija-, kehittämis- ja testauspalveluista sekä muiden vastaavien osaamista, tietotaitoa ja liiketoimintaa kehittävien ulkopuolisten palvelujen käytöstä aiheutuvia kustannuksia.

Momentin 3 kohdan mukaan hankkeen välittömiä kustannuksia olisivat Suomessa tai ulkomailla järjestettävään kansainvälistymistä edistävään näyttelyyn tai messuille osallistumisesta aiheutuvat kustannukset. Kustannukseksi voitaisiin hyväksyä esimerkiksi messu- tai näyttelyosaston vuokraamisesta ja pystyttämisestä aiheutuvat kustannukset sekä näyttelyesineiden meno-paluurahdi. Lisäksi kustannuksiin voitaisiin hyväksyä virtuaaliseen näyttelyyn tai virtuaalisille messuille osallistumisesta aiheutuvat kustannukset. Välittömiin kustannuksiin ei voitaisi hyväksyä esimerkiksi tarjoilu- ja edustuskuluja tai vakuutusmaksuja.

Momentin 4 kohdan mukaan hankkeen välittömiä kustannuksia olisivat tuotteiden kehittämiseen liittyvien raaka-aineiden ja puolivalmisteiden kustannukset. Niihin voitaisiin hyväksyä kehittämistarkoitukseen hankittujen välttämättömien raaka-aineiden ja puolivalmisteiden kustannukset.

Momentin 5 kohdan mukaan hankkeen välittömiä kustannuksia olisivat ulkomaille suuntautuvien matkojen kustannukset mukaan lukien kotimaan matkaosuuksista aiheutuvat kustannukset. Kustannukset voitaisiin hyväksyä siltä osin, kun ne kohdistuvat

avustuspäätöksessä todettaviin matkakohteisiin ulkomailla. Kotimaan matkakustannuksista aiheutuvilla kustannuksilla tarkoitetaan niitä kustannuksia matkaosuuksista, joita syntyy ulkomaan matkalle lähdettäessä tai sieltä palattaessa kotimaassa. Välittömillä matkakustannuksilla tarkoitetaan lisäksi ulkomaan lennon kustannuksia. Ulkomaille suuntautuvien matkojen välittömiin kustannuksiin voidaan hyväksyä lisäksi kustannukset siltä osin kuin saman ulkomaanmatkan yhteydessä siirrytään ulkomailla lentoasemalta toisessa matkakohteessa olevalle lentoasemalle. Myös muita matkustustapoja kuin lentämistä käytettäessä toimitaan vastaavalla tavalla. Muista perillä matkakohteissa syntyvistä matkakustannuksista säädetään 2 momentissa.

Pykälän 2 momentin mukaan hankkeen muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista kustannuksista hyväksyttäisiin avustuksen perusteeksi seitsemän prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen hyväksyttävien välittömien kustannusten yhteismäärästä (*prosenttimääräinen korvaus*). Ehdotettu 2 momentti sisältäisi listauksen kustannuksista, jotka voitaisiin korvata prosenttimääräisellä korvauksella. Listaus ei olisi tyhjentävä.

Momentin 1 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin hankehenkilöstön työterveyshuollon kustannukset.

Momentin 2 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin hankkeen käyttöön varatuista toimitiloista, koneista ja kalustosta aiheutuvat kustannukset. Toimitiloista aiheutuvilla kustannuksilla tarkoitettaisiin vuokratkustannuksia sekä muita toimitiloista aiheutuvia kustannuksia, kuten sähkö-, lämmitys-, vesi- ja siivouskustannuksia. Hankkeen käyttöön varatuista koneista sekä kalustosta aiheutuvilla kustannuksilla tarkoitettaisiin koneiden ja kaluston hankinta-, vuokra- ja leasingkuluja, poistoja sekä korjaus- ja huoltokustannuksia.

Momentin 3 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin kaikki yksinomaan Suomessa tapahtuvien matkojen kustannukset.

Momentin 4 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin kirjanpito-, tilintarkastus-, yleishallinto- ja toimistokustannukset. Yleishallinnollisia kustannuksia voivat olla esimerkiksi avustuksen saajaorganisaation taloushallinto- ja tietohallintopalvelut. Toimistokustannuksilla tarkoitettaisiin muun muassa hankehenkilöstön hankkeen hallinnointiin tarvitsemista kalusteista ja toimistotarvikkeista aiheutuvia kustannuksia, puhelin- ja tietoliikenneyhteyskustannuksia sekä ohjelmistoihin liittyviä kustannuksia. Lisäksi tavanomaisiin toimistokustannuksiin sisältyvät kopioinnista, postituksesta sekä kokouksista ja neuvotteluista aiheutuvat kustannukset kuten tarjoilukulut.

Momentin 5 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin ulkomaanmatkalla perillä matkakohteissa aiheutuvat kustannukset sisältäen majoituksesta, päivärahoista, aterioista ja matkakohteissa toteutettavista sisäisistä matkoista aiheutuvat kustannukset. Matkakohteissa toteutettavista sisäisistä matkoista aiheutuvia kustannuksia olisivat muun muassa taksin ja muiden kulkuvälineiden käytöstä aiheutuvat kustannukset, julkisilla kulkuneuvoilla kuljettujen matkojen kustannukset sekä auton vuokratkustannukset.

Momentin 6 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin näyttelyn tai messuille osallistumisen edellyttämästä vaatuksesta, somistamisesta ja markkinointiaineistosta aiheutuvat kustannukset. Somistamisesta aiheutuvilla kustannuksilla tarkoitettaisiin esimerkiksi näyttelyalueella käytettävien kukkien, kangasmateriaalien, koriste-esineiden ja lippujen kustannuksia. Markkinointiaineistoksi katsottaisiin muun muassa esitteet, tavaränäytteet, liikelahjat, sähköiset tallenteet sekä internet-sivujen kehittäminen ja ylläpitäminen.

Momentin 7 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin henkilöstön rekrytoinnista aiheutuvat kustannukset. Rekrytoinnista aiheutuviksi kustannuksiksi katsottaisiin esimerkiksi työpaikkailmoituksen julkaisemisesta, hakemusten arvioinnista sekä hakijoiden haastattelusta ja testauksesta aiheutuvat kustannukset.

Momentin 8 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin hankkeen tiedotuksesta ja viestinnästä aiheutuvat kustannukset. Näillä kustannuksilla tarkoitettaisiin muun muassa julisteista, tietokylteistä, verkkosivujen hankekuvauksista sekä kaikista rakennerahastohankkeiden viestintäohjeistuksessa edellytettävistä toimenpiteistä aiheutuvia kustannuksia.

14 § Investointeihin myönnettävän avustuksen perusteeksi hyväksyttävät kustannukset ja prosenttimääräinen korvaus

Pykälässä säädettäisiin investointeihin myönnettävän avustuksen perusteeksi hyväksyttävistä kustannuksista. Avustuksen perusteeksi voitaisiin hyväksyä hankkeen välittömät kustannukset ja muita kustannuksia pykälässä säädetyin tavoin.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että avustuksen perusteeksi hyväksyttäisiin hankkeen välittömät kustannukset. Momentin 1 kohdan mukaan hankkeen välittömiä kustannuksia olisivat 6 §:ssä tarkoitetut hyväksyttävät rakentamiseen liittyvät palkkakustannukset. Palkkakustannuksiin voisi sisältyä ainoastaan avustuspäätöksen mukaiselle hankehenkilöstölle maksettuja palkkoja. Palkkakustannuksiin ei näin ollen voisi sisältyä esimerkiksi vuokratyövoimasta aiheutuvia kustannuksia tai yksityisen elinkeinonharjoittajan yksityisottoina nostamia suorituksia. Tässä yhteydessä rakentamiseen liittyvillä palkkakustannuksilla voidaan tarkoittaa myös maanrakentamisen palkkakustannuksia.

Momentin 2 kohdan mukaan hankkeen välittömiä kustannuksia olisivat maanrakennuskustannukset. Maanrakennuskustannuksilla tarkoitetaan hankkeeseen liittyvän maa-alueen muokkausta hankkeen mukaiseen käyttötarkoitukseen. Maanrakennuskustannuksia olisivat tarkoitukseen hankitut ulkopuoliset palvelut ja rakentamisessa käytettävät materiaalit. Maanrakennuskustannuksiin ei voitaisi hyväksyä maa-alueen hankintaa.

Momentin 3 kohdan mukaan hankkeen välittömiä kustannuksia olisivat rakennuskustannukset. Rakennuskustannuksilla tarkoitetaan hankkeen mukaisen rakennuksen tai rakennelman rakentamisesta, laajentamisesta tai hankkeen tarkoittamaan käyttötarkoitukseen muuntamisesta avustuksen saajalle aiheutuvia kustannuksia, kuten rakennusmateriaaleista, suunnittelusta ja muista hankittavista palveluista aiheutuvia kustannuksia. Rakennuskustannuksiin ei lueta 1 kohdassa todetulla tavalla korvattavia palkkakustannuksia tai rakennetun kiinteistön hankintaa ostamalla.

Momentin 4 kohdan mukaan hankkeen välittömiä kustannuksia olisivat koneiden ja kaluston hankinta- ja leasingkustannukset. Kustannuksiin voitaisiin sisällyttää myös kone- ja kalustohankintoihin kohdistuvat ulkopuolisilta hankittavien asennuspalvelujen kustannukset sekä rahtikustannukset.

Momentin 5 kohdan mukaan hankkeen välittömiä kustannuksia olisivat aineettomien investointien kustannukset. Aineettomalla investoinnilla tarkoitetaan tekniikan siirtoon liittyvien patenttioikeuksien, käyttö lupien, taitotiedon ja patentoimattoman teknisen tietämyksen hankintaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin prosenttimääräisestä korvauksesta investoinneissa. Ehdotetun 2 momentin mukaan hankkeen muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista kustannuksista hyväksyttäisiin avustuksen perusteeksi 1,5 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen hyväksyttävien välittömien kustannusten yhteismäärästä. Ehdotettu 2 momentti sisältäisi lisäksi listauksen kustannuksista, jotka voitaisiin investointihankkeissa korvata prosenttimääräisellä korvauksella. Listaus ei olisi tyhjentävä.

Ehdotetun 2 momentin 1 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin hankehenkilöstön työterveyshuollon kustannukset.

Momentin 2 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin hankkeesta aiheutuvat matkakustannukset.

Momentin 3 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin kirjanpito-, tilintarkastus-, yleishallinto- ja toimistokustannukset. Yleishallinnollisia kustannuksia voivat olla esimerkiksi avustuksen saajaorganisaation taloushallinto- ja tietohallintopalvelut. Toimistokustannuksilla tarkoitettaisiin muun muassa hankehenkilöstön hankkeen hallinnointiin tarvitsemista kalusteista ja toimistotarvikkeista aiheutuvia kustannuksia, puhelin- ja tietoliikenneyhteyksikustannuksia sekä ohjelmistoihin liittyviä kustannuksia. Lisäksi tavanomaisiin toimistokustannuksiin sisältyvät kopioinnista, postituksesta sekä kokouksista ja neuvotteluista aiheutuvat kustannukset kuten tarjoilukulut.

Momentin 4 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin koneiden ja kaluston asentamiseen sekä uudelleen sijoittamiseen liittyvät palkkakustannukset. Koneiden ja kaluston uudelleen sijoittamiseen liittyvillä palkkakustannuksilla tarkoitetaan esimerkiksi koneiden ja laitteiden siirtämisestä ja asentamisesta aiheutuvia palkkakustannuksia.

Momentin 5 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin koneiden ja kaluston käyttöönottoon liittyvistä ulkopuoliselta toimittajalta hankittavista palveluista aiheutuvat kustannukset, jotka eivät sisälly koneiden ja kaluston toimitussopimukseen sekä käyttöönottoon liittyvät henkilöstön palkkakustannukset. Käyttöönottoon liittyvillä kustannuksilla tarkoitettaisiin esimerkiksi koneisiin ja kalustoon perehdyttämisestä, käyttökoulutuksesta, koeajosta tai luovutus-, hyväksymis- ja käyttöönottotarkastuksista aiheutuvia kustannuksia, jotka eivät sisälly koneiden ja kaluston toimitussopimukseen sekä käyttöönottoon liittyviä henkilöstön palkkakustannuksia.

Momentin 6 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin käyttöomaisuuden pienhankinnoista aiheutuvat kustannukset. Pienhankintoja olisivat esimerkiksi työkalut, puhelimet ja muut viestintävälineet sekä tietokoneet. Lisäksi pienhankinnoiksi katsottaisiin yleensäkin hankinnat, jotka yritys voisi vähentää elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 33 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla koskien tätä asetusta sovellettaessa käyttöomaisuutta, jonka hankintameno on edellä mainitussa lainkohdassa säädetyn mukaisesti enintään 1 200 euroa.

Momentin 7 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin kiinteistön ostamisesta tai vuokraamisesta aiheutuvat kustannukset.

Momentin 8 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin rakennusaikeisesta siivouksesta, lämmityksestä sekä sähkön ja veden käytöstä aiheutuvat kustannukset, jotka eivät sisälly rakennuksen urakkasopimukseen, sekä näihin rakennusaikaisiin kustannuksiin liittyvät henkilöstön palkkakustannukset.

Momentin 9 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin hankkeen tiedotuksesta ja viestinnästä aiheutuvat kustannukset. Näillä kustannuksilla tarkoitettaisiin muun muassa julisteista, tietokylteistä, verkkosivujen hankekuvauksista sekä kaikista rakennerahastohankkeiden viestintäohjeistuksessa edellytettävistä toimenpiteistä aiheutuvia kustannuksia.

15 § *Kertakorvaus*

Pykälässä säädettäisiin kertakorvauksen käyttämisestä yrityksen kehittämisavustuksessa. Säännös olisi uusi.

Pykälän 1 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voisi päättää, että avustus myönnetään tukikelpoisuusasetuksen 14 §:ssä tarkoitettuna kertakorvauksena. Pykälän 1 momentti sisältäisi lisäksi viittauksen tukikelpoisuusasetuksen 15 §:n 1 ja 4–5 momentteihin, joissa säädetään kertakorvauksen määrän vahvistamisesta. Lisäksi 1 momentissa säädettäisiin selvyuden vuoksi, että hankekohtaisen kustannusarvion sisällöstä myönnettäessä kehittämisavustus kertakorvauksena säädettäisiin ehdotetussa asetuksessa.

Tukikelpoisuusasetuksen 14 §:ssä säädetään kertakorvauksen käyttämisen edellytyksistä, kertakorvaushankkeen toteuttamisesta ja kertakorvauksen maksamisen perusteista ja edellytyksistä. Tukikelpoisuusasetuksen 15 §:n 1 momentissa säädetään kertakorvauksen määrän vahvistamisesta ja kertakorvaushankkeen kokonaiskustannusten enimmäismäärästä ja 4 momentissa kustannusarvion laatimisesta, jos kertakorvaushankkeen toteuttaminen ja tuen maksaminen jaetaan osiin. Tukikelpoisuusasetuksen 15 §:n 5 momentti koskee erikseen käyttöön otettavia vakioituja kertakorvauksia, jotka hallintoviranomainen voi vahvistaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin hankkeen kustannusarvioon sisällytettävistä kustannuksista kehittämistoimenpiteitä sisältävässä hankkeessa. Kehittämistoimenpiteiden osalta kustannusarvioon tulisi sisältyä hankkeen palkkakustannukset ja 13 §:n 1 momentissa tarkoitettut välittömät kustannukset sekä 13 §:n 2 momentissa tarkoitettut muut

kustannukset seitsemän prosentin prosenttimääräisenä osuutena kustannusarvioon sisällyttävistä välittömistä kustannuksista.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin hankkeen kustannusarvioon sisällytettävistä kustannuksista investoinneissa. Investoinneissa kustannusarvioon laskettaisiin, kuten kehittämistoimenpiteissäkin hankkeen palkkakustannukset sekä 14 §:n 2 momentissa tarkoitettut muut kustannukset 1,5 prosentin prosenttimääräisenä osuutena kustannusarvioon sisällyttävistä välittömistä kustannuksista.

16 § Kehittämistoimenpiteisiin myönnettävän avustuksen enimmäismäärä

Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevassa yritystukiasetuksessa säädettyä, mutta pykälään on tehty kertakorvausmallin käyttöönotosta johtuvia tarkistuksia. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin yrityksen kehittämisavustuksen enimmäismäärästä kehittämistoimenpiteiden osalta. Lisäksi momentissa säädettäisiin erikseen avustuksen enimmäismäärästä silloin, kun avustus myönnettäisiin kertakorvauksena.

Avustuksen enimmäismäärä kehittämistoimenpiteissä olisi voimassa olevaa asetusta vastaavasti 50 prosenttia avustuksen perusteena olevien kustannusten määrästä. Jos avustus myönnettäisiin kertakorvauksena, enimmäismäärä olisi kuitenkin 60 prosenttia avustuksen perusteena olevien kustannusten määrästä. Kertakorvauksen osalta korkeampi avustuksen enimmäismäärä on arvioitu tarkoituksenmukaiseksi, koska korkeamman tukitason on arvioitu kannustavan avustuksen hakijoita hakemaan avustusta yksinkertaistetun kustannusmallin mukaisesti sen sijaan, että avustusta haettaisiin perinteisen tosiasiallisiin kustannuksiin perustuvan kustannusmallin mukaisesti. Kertakorvausmallia käyttämällä arvioidaan voitavan vähentää sekä hakijoiden että viranomaisten hallinnollista taakkaa. Lisäksi yksinkertaistettujen kustannusmallien laajempaan käyttöönottoon kannustetaan voimakkaasti myös Euroopan unionin tasolla.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että pykälässä tarkoitettu avustus myönnettäisiin vähämerkityksisenä tukena. Lisäksi 2 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta myöntää avustus yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin ulkopuolisten palvelujen ja asiantuntijoiden käytöstä aiheutuviin kustannuksiin. Edellä mainittujen kustannusten osalta avustus voitaisiin siis myöntää joko vähämerkityksisenä tukena (*de minimis*) tai yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla. On huomattava, että 13 §:n 1 momentin kohtien 1 ja 3–5 mukaisesti kustannuksiin avustus myönnettäisiin kuitenkin aina vähämerkityksisenä tukena. Mahdollisuus myöntää avustusta yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla koskisi siis ainoastaan 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja kustannuksia.

Mahdollisuus myöntää avustus edellä mainituin tavoin ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla ei kuitenkaan koskisi kertakorvauksena myönnettävää avustusta, vaan kertakorvauksena myönnettävä avustus myönnettäisiin aina *de minimis* -tukena. Kertakorvauksena myönnettävää avustusta koskeva menettely on ollut tarkoitus pitää sekä avustuksen hakijan että avustuksen myöntävän ja maksavan viranomaisen näkökulmasta mahdollisimman yksinkertaisena, sillä kertakorvauksella on tarkoitus tukea tavanomaisia kehittämishankkeita pienempiä esiselvityshankkeita. Edellä mainituista syistä on katsottu tarkoituksenmukaiseksi, että kertakorvausta ei pilkottaisi osiin ja myönnettäisi eri valtiontukisääntöjen mukaan, vaan noudatettaisiin vain yhtä valtiontukisääntöä.

Pääsääntö olisi se, että kehittämistoimenpiteisiin myönnettävä avustus myönnettäisiin kaikkien kustannusten osalta vähämerkityksisenä tukena. Lähinnä sellaisissa tilanteissa, joissa vähämerkityksistä tukea koskeva 200 000 euron enimmäismäärä kolmen verovuoden aikana rajaisi avustuksien myöntämistä hankkeisiin, joihin avustuksen myöntäminen kuitenkin muuten katsottaisiin tarkoituksenmukaiseksi, olisi pykälän 2 momentin nojalla mahdollista poiketa pääsäännöstä.

Jos avustus myönnettäisiin 13 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti kustannuksiin yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla, myöntämisessä sovellettaisiin toimenpiteen sisällöstä riippuen joko ryhmäpoikkeusasetuksen 18 artiklaa, joka koskee asiantuntijapalvelujen hankintaa pienille ja keskisuurille yrityksille, tai 28 artiklaa, joka koskee pienten ja keskisuurten yritysten innovaatiotoimintaa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta 2 momentissa säädettyyn silloin, kun kyseessä olisi komissiolle erikseen ilmoitetun tukiohjelman soveltamisalaan kuuluvasta avustuksesta. Tällöin avustus myönnettäisiin noudattaen komission antamaa tukiohjelmaa koskevaa päätöstä. Näin ollen esimerkiksi Suomen tilapäisen covid-19-puitetukiohjelman mukaan myönnettyyn avustukseen noudatettaisiin Suomen puitetukiohjelmaa koskevaa päätöstä.

17 § Kehittämistoimenpiteisiin myönnettävän avustuksen ja muiden valtiontukien yhteenlaskettu enimmäismäärä

Pykälän 1 momentti sisältäisi voimassa olevaa asetusta vastaavasti viittauksen yleiseen ryhmäpoikkeusasetukseen sekä vähämerkityksistä tukea (de minimis) koskevaan asetukseen, joissa säädetään tukien kumulaatiosta eli kasautumisesta. Tukien kasautumisesta säädetään yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 8 artiklassa ja vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen 5 artiklassa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin kehittämisavustuksen ja muiden valtiontukien yhteenlasketusta enimmäismäärästä silloin, kun avustus myönnetään komissiolle erikseen ilmoitetun tukiohjelman mukaisena valtiontukena. Jos avustus myönnetään komissiolle erikseen ilmoitetun tukiohjelman mukaisena valtiontukena, kehittämistoimenpiteisiin myönnettävän yrityksen kehittämisavustuksen ja muun valtiontueksi katsottavan tuen yhteenlasketun enimmäismäärän osalta tulisi noudattaa tukiohjelmaa koskevaa komission päätöstä.

3 luku Toimintaympäristön kehittämisavustus

18 § Hyväksyttävät kustannukset ja prosenttimääräinen korvaus toimintaympäristöhankkeen kehittämistoimenpiteissä

Pykälässä säädettäisiin prosenttimääräisestä korvauksesta yksinomaan kehittämistoimenpiteitä sisältävässä toimintaympäristön kehittämishankkeessa. Pykälässä säädetyn pääsäännön mukaisesti toimintaympäristön kehittämishankkeessa hankkeesta aiheutuvista muista kustannuksista kuin hankehenkilöstön palkkakustannuksista hyväksyttäisiin avustuksen perusteeksi summa, joka olisi 40 prosenttia 6 §:n mukaisesti hyväksyttävistä palkkakustannuksista, jollei jäljempänä toisin säädettäisi. Palkkakustannuksiin

voisi sisältyä ainoastaan avustuspäätöksen mukaiselle hankehenkilöstölle maksettuja palkkoja. Palkkakustannuksiin ei näin ollen voisi sisältyä esimerkiksi vuokratyövoimasta aiheutuvia kustannuksia. Pykälässä tarkoitettua prosenttimääräistä korvausta voitaisiin soveltaa vain hankkeisiin, joissa on hankehenkilöstön palkkakustannuksia.

19 § Hyväksyttävät kustannukset ja prosenttimääräinen korvaus toimintaympäristöhankkeen kehittämistoimenpiteissä eräissä tapauksissa

Pykälässä säädettäisiin 18 §:stä poiketen toimintaympäristön kehittämishankkeissa käytettävästä prosenttimääräisestä korvauksesta sellaisissa tilanteissa, joissa 18 §:ssä säädettyä pääsääntöä ei olisi tarkoituksenmukaista soveltaa. Pykälän 1 momentin mukaan 18 §:ssä säädetystä poiketen toimintaympäristön kehittämisavustus myönnettäisiin tässä pykälässä tarkoitettun kustannusmallin mukaisesti, jos avustuspäätöksessä hyväksytyssä hankesuunnitelmassa ulkopuolisten palvelujen ja asiantuntijoiden käytöstä aiheutuvat kustannukset ovat vähintään 30 prosenttia hankehenkilöstön 6 §:ssä tarkoitettuja hyväksyttävistä palkkakustannuksista tai hankekokonaisuuteen sisältyy kehittämistoimenpiteiden lisäksi 20 §:ssä tarkoitettu investointi.

Pykälän 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimintaympäristön kehittämisavustuksen perusteeksi hyväksyttäisiin hankkeen välittömät kustannukset. Hankkeen välittömiä kustannuksia olisivat momentin 1 kohdan mukaan 6 §:ssä tarkoitettut palkkakustannukset. Palkkakustannuksiin voisi sisältyä ainoastaan avustuspäätöksen mukaiselle hankehenkilöstölle maksettuja palkkoja. Palkkakustannuksiin ei näin ollen voisi sisältyä esimerkiksi vuokratyövoimasta aiheutuvia kustannuksia.

Lisäksi 1 momentin 2 kohdan mukaan hankkeen välittömiä kustannuksia olisivat ulkopuolisten palvelujen ja asiantuntijoiden käytöstä aiheutuvat kustannukset. Niihin voitaisiin hyväksyä hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen liittyvistä konsultointi- tai muista asiantuntijapalveluista aiheutuvat kustannukset.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin prosenttimääräisestä korvauksesta pykälässä tarkoitetuissa tilanteissa. Ehdotetun 3 momentin mukaan hankkeen muista kuin 2 momentissa tarkoitetuista välittömistä kustannuksista hyväksyttäisiin avustuksen perusteeksi seitsemän prosenttia 2 momentissa tarkoitettujen hyväksyttävien välittömien kustannusten yhteismäärästä. Lisäksi ehdotettu 3 momentti sisältäisi listauksen kustannuksista, jotka voitaisiin toimintaympäristöhankkeen kehittämistoimenpiteissä korvata prosenttimääräisellä korvauksella. Listaus ei olisi tyhjentävä.

Momentin 1 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin hankehenkilöstön työterveyshuollon kustannukset.

Momentin 2 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin hankkeen käyttöön varatuista toimitiloista, koneista ja laitteista aiheutuvat kustannukset. Toimitiloista aiheutuvilla kustannuksilla tarkoitettaisiin vuokratustannuksia sekä muita toimitiloista aiheutuvia kustannuksia, kuten sähkö-, lämmitys-, vesi- ja siivoukustannuksia. Hankkeen käyttöön varatuista koneista sekä laitteista aiheutuvilla kustannuksilla tarkoitettaisiin koneiden ja laitteiden hankinta-, vuokra- ja leasingkuluja, poistoja sekä korjaus- ja huoltokustannuksia.

Momentin 3 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin hankkeesta aiheutuvat matkakustannukset. Prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin hankkeen henkilöstön matkakustannusten lisäksi myös hankkeeseen liittyvien ulkomaisten sidosryhmien tai yhteistyökumppaneiden, kuten esimerkiksi toimittajien, Suomen vierailujen matkamenot.

Momentin 4 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin kirjanpito-, tilintarkastus-, yleishallinto- ja toimistokustannukset. Yleishallinnollisia kustannuksia voivat olla esimerkiksi avustuksen saajaorganisaation taloushallinto- ja tietohallintopalvelut. Toimistokustannuksilla tarkoitettaisiin muun muassa hankehenkilöstön hankkeen hallinointiin tarvitsemista kalusteista ja toimistotarvikkeista aiheutuvia kustannuksia, puhelin- ja tietoliikenneyhteyksikustannuksia sekä ohjelmistoihin liittyviä kustannuksia. Lisäksi tavanomaisiin toimistokustannuksiin sisältyvät kopioinnista, postituksesta sekä kokouksista ja neuvotteluista aiheutuvat kustannukset kuten tarjoilukulut.

Momentin 5 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin hankehenkilöstön osallistumismaksut koulutuksiin ja seminaareihin.

Momentin 6 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin hankkeen ohjausryhmän kustannukset. Ohjausryhmän kustannukset, kuten kokous- ja tarjoilukulut, asiantuntijoiden palkkiot ja muut korvaukset sisältyisivät prosenttimääräiseen korvaukseen.

Momentin 7 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin henkilöstön rekrytoinnista aiheutuvat kustannukset. Rekrytoinnista aiheutuvia kustannuksia olisivat esimerkiksi työpaikkailmoituksen julkaisemisesta, hakemusten arvioinnista sekä hakijoiden haastattelusta ja testauksesta aiheutuvat kustannukset.

Momentin 8 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin hankkeen tiedotuksesta ja viestinnästä aiheutuvat kustannukset. Näillä kustannuksilla tarkoitettaisiin muun muassa julisteista, tietokylteistä, verkkosivujen hankekuvauksista sekä kaikista alue- ja rakennepolitiikan rahastoista rahoitettavien hankkeiden viestintäohjeistuksessa edellytettävistä toimenpiteistä aiheutuvia kustannuksia.

20 § Toimintaympäristöhankkeen investoinneissa avustuksen perusteeksi hyväksyttävät kustannukset ja prosenttimääräinen korvaus

Pykälässä säädettäisiin prosenttimääräisestä korvauksesta toimintaympäristöhankkeen investoinneissa. Pykälän 1 momentin mukaan toimintaympäristöhankkeen investoinneissa avustuksen perusteeksi hyväksyttäisiin momentin 1–4 kohdissa tarkoitetut hankkeen välittömät kustannukset.

Momentin 1 kohdan mukaan hankkeen välittömiä kustannuksia olisivat rakentamiseen liittyvät 6 §:ssä tarkoitetut rakentamiseen liittyvät palkkakustannukset. Palkkakustannuksiin voisi sisältyä ainoastaan avustuspäätöksen mukaiselle hankehenkilöstölle maksettuja palkkoja. Palkkakustannuksiin ei näin ollen voisi sisältyä esimerkiksi vuokratyövoimasta aiheutuvia kustannuksia. Tässä yhteydessä rakentamiseen liittyvillä palkkakustannuksilla voidaan tarkoittaa myös maanrakentamisen palkkakustannuksia.

Momentin 2 kohdan mukaan hankkeen välittömiä kustannuksia olisivat rakennuskustannukset. Rakennuskustannuksilla tarkoitetaan hankkeen mukaisen rakennuksen tai rakennelman rakentamisesta, laajentamisesta tai hankkeen tarkoittamaan käyttötarkoitukseen muuntamisesta avustuksen saajalle aiheutuvia kustannuksia, kuten rakennusmateriaaleista, suunnittelusta ja muista hankittavista palveluista aiheutuvia kustannuksia. Rakennuskustannuksiin ei lueta 1 kohdassa todetulla tavalla korvattavia palkkakustannuksia tai rakennetun kiinteistön hankintaa ostamalla.

Momentin 3 kohdan mukaan hankkeen välittömiä kustannuksia olisivat koneiden ja kaluston hankinta- ja leasingkustannukset. Kustannuksiin voitaisiin sisällyttää myös kone- ja kalustohankintoihin kohdistuvat ulkopuolisilta hankittavien asennuspalvelujen kustannukset.

Momentin 4 kohdan mukaan hankkeen välittömiä kustannuksia olisivat aineettomien investointien kustannukset. Aineettomalla investoinnilla tarkoitetaan tekniikan siirtoon liittyvien patenttioikeuksien, käyttö lupien, taitotiedon ja patentoimattoman teknisen tietämyksen hankintaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin prosenttimääräisestä korvauksesta toimintaympäristöhankkeen investoinneissa. Ehdotetun 2 momentin mukaan hankkeen muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista kustannuksista hyväksyttäisiin avustuksen perusteeksi 1,5 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen hyväksyttävien välittömien kustannusten yhteismäärästä. Lisäksi ehdotettu 2 momentti sisältäisi listauksen kustannuksista, jotka voitaisiin toimintaympäristöhankkeen investoinneissa korvata prosenttimääräisellä korvauksella. Listaus ei olisi tyhjentävä.

Momentin 1 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin hankehenkilöstön työterveyshuollon kustannukset.

Momentin 2 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin kirjanpito-, tilintarkastus-, yleishallinto- ja toimistokustannukset. Yleishallinnollisia kustannuksia voivat olla esimerkiksi avustuksen saajaorganisaation taloushallinto- ja tietohallintopalvelut. Toimistokustannuksilla tarkoitettaisiin muun muassa hankehenkilöstön hankkeen hallinnointiin tarvitsemista kalusteista ja toimistotarvikkeista aiheutuvia kustannuksia, puhelin- ja tietoliikenneyhteyskustannuksia sekä ohjelmistoihin liittyviä kustannuksia. Lisäksi tavanomaisiin toimistokustannuksiin sisältyvät kopioinnista, postituksesta sekä kokouksista ja neuvotteluista aiheutuvat kustannukset kuten tarjoilukulut.

Momentin 3 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin henkilöstön rekrytoinnista aiheutuvat kustannukset. Rekrytoinnista aiheutuvia kustannuksia olisivat esimerkiksi työpaikkailmoituksen julkaisemisesta, hakemusten arvioinnista sekä hakijoiden haastattelusta ja testauksesta aiheutuvat kustannukset.

Momentin 4 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin kiinteistön ostamisesta tai vuokraamisesta aiheutuvat kustannukset.

Momentin 5 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin rakennusaikaisesta siivouksesta, lämmityksestä sekä sähkön ja veden käytöstä aiheutuvat erilliset kustannukset. Tässä yhteydessä erillisillä kustannuksilla tarkoitetaan rakennusaikaisia

ja ennen rakennusten käyttöön ottoa syntyviä avustuksen saajan palkkakustannuksia tai avustuksen saajan tekemiin urakkasopimuksiin sisällyttämiä erillisiä siivous-, lämmitys-, sähkö- ja vesikustannuksia.

Momentin 6 kohdan mukaan prosenttimääräisellä korvauksella katettaisiin hankkeen tiedotuksesta ja viestinnästä aiheutuvat kustannukset. Näillä kustannuksilla tarkoitettaisiin muun muassa julisteista, tietokylteistä, verkkosivujen hankekuvauksista sekä kaikista alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista rahoitettujen hankkeiden viestintäohjeistuksessa edellytettävistä toimenpiteistä aiheutuvia kustannuksia.

21 § *Toimintaympäristön kehittämisavustuksen enimmäismäärä*

Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa yritystukiasetusta, mutta sen 2 momentin sanamuotoa on tarkistettu.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin toimintaympäristön kehittämisavustuksen enimmäisprosenttiosuuksista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että hankkeeseen, joka koskee pienille ja keskisuurille yrityksille tarjottavan palvelun kehittämistä, avustus myönnettäisiin vähämerkityksisenä tukena. Avustus olisi avustuksen saajan vähämerkityksistä tukea, eikä se siten kohdistuisi hankkeeseen mahdollisesti osallistuville yrityksille.

Toimintaympäristön kehittämisavustus katsottaisiin valtiontueksi ja myönnettäisiin vähämerkityksisenä tukena silloin, kun kaikki valtiontuen kriteerit täyttyisivät. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT 2016/C 202/01) 107 artiklan mukaan valtiontuesta on kyse silloin, kun julkisia varoja kanavoidaan julkisiin tai yksityisiin yrityksiin (yrityksellä tarkoitetaan taloudellista toimintaa harjoittavia yksiköitä niiden oikeudellisesta muodosta riippumatta), etu on valikoiva eli kohdistuu vain tiettyihin yrityksiin, toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla tuensaajaa ja toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Tarkemmin asiaa voi tarkastella komission tiedonannosta koskien Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontuen käsitettä (2016/C 262/01). Lisäksi tulee ottaa huomioon tutkimus- ja kehitysohjelmaan sekä innovaatio- ja tutkimusorganisaatioiden välittämiseen myönnettävää valtiontukea koskevat EU:n valtiontukisäännöt, joissa säädetään voittoa tavoittelemattomien tutkimusorganisaatioiden ja muiden innovaatio- ja tutkimusorganisaatioiden taloudellisen toiminnan tukemiseen liittyvästä valtiontuesta.

Avustus myönnettäisiin vähämerkityksisenä tukena silloin, kun kyse on hankkeesta, jossa hankkeen välittömänä lopputuloksena luodaan tai kehitetään pienille ja keskisuurille yrityksille tarjottava palvelu. Jos kyse on esimerkiksi selvityshankkeesta tai toimintakonseptin luomiseen liittyvästä hankkeesta, avustusta ei lähtökohtaisesti myönnettäisi vähämerkityksisenä tukena, koska tällaiseen hankkeeseen myönnettävään tukeen ei yleensä arvioida sisältyvän valtiontukea.

22 § *Avustus pääomasijoitustoimintaan*

Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa yritystukiasetusta vastaavasti, että toimintaympäristön kehittämisavustusta voitaisiin myöntää julkiselle ja yksityiselle yhteisölle pääoman merkintään pääomasijoitusrahastoon. Lisäksi pykälässä säädettäisiin, että tällöin toimintaympäristön kehittämisavustukseen ei sovellettaisi 18 – 21 §:ää vaan valtiontukien yleistä ryhmäpoikkeusasetusta. Käytännössä sovellettavaksi tulisi yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 21 artikla.

4 luku Erinäiset säännökset

23 § Muutoshakemus ja muutospäätös

Pykälä olisi uusi ja sen tarkoituksena on tarkentaa valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 – 2028 annetussa laissa muutoshakemuksesta ja muutospäätöksestä säädettyä. Tarkentavat säännökset koskisivat muutoshakemuksen tekemistä ja muutospäätöksen sisältöä. Laissa säädetään, että muuttuneesta hankkeesta johtuvat kustannukset voidaan hyväksyä aikaisintaan muutoshakemuksen vireille tulosta alkaen.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin muutoshakemuksesta. Momentin mukaan avustuspäätöksen muuttamista koskevassa hakemuksessa tulee yksilöidä hankkeessa tapahtuneet olennaiset muutokset, joiden vuoksi hanketta ei voida toteuttaa alkuperäisen avustuspäätöksen tai viimeisimmän muutospäätöksen mukaisesti.

Pykälän 2 momentin mukaan muutospäätöksestä ja siihen sisältyvästä kustannuserittelystä on käytävä ilmi, miltä osin hanke muuttuu muutospäätöstä edeltävään avustuspäätökseen nähden ja muuttuneesta hankkeesta aiheutuvien kustannusten tukikelpoisuuden alkamispäivä.

Pykälän 3 momentti sisältäisi tukikelpoisuusasetuksen 14 §:n 4 momenttia täydentävän säännöksen siitä, miltä osin muutoshakemus on mahdollista tehdä, jos yrityksen kehittämisavustus myönnetään kertakorvauksena. Momentin mukaan kertakorvaushanketta koskevaan avustuspäätökseen voisi tukikelpoisuusasetuksessa säädetyn lisäksi tehdä muutoshakemuksen ja kertakorvaushanketta koskeva muutospäätös voitaisiin tehdä myös avustuksen saajan yritysmuodon muutoksen perusteella. Tukikelpoisuusasetuksessa säädetyn perusteella muutospäätös voitaisiin tehdä vain hankkeen toteuttamisajan osalta. Yrityksen kehittämishankkeissa on kuitenkin olennaista, että avustuspäätös ja maksupäätökset tehdään samalle yritykselle siten, että vähintään yrityksen nimi on kaikissa päätöksissä yhdenmukainen, mistä syystä on tarkoituksenmukaista, että kertakorvaushankkeissa muutospäätös voitaisiin tehdä myös yritysmuodon muutoksen perusteella.

24 § Avustuksen maksaminen

Pykälän 1 momentin mukaan avustuksen maksamisen edellytyksenä olisi, että avustuksen saaja on toimittanut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle hyväksyttävän selvityksen hankkeen toteutumisesta ja saavutetuista tuloksista. Hankkeen toteutumista koskevaan hyväksyttävään selvityksen tulisi sisältyä myös selvitys hankkeesta aiheutuneista toteutuneista kustannuksista siltä osin kuin avustuksen maksaminen perustuu tosiasiallisesti aiheutuneisiin kustannuksiin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että avustuksen viimeisen erän maksamista tulisi hakea avustuspäätöksessä asetetussa määräajassa, kun kyse on kokonaisuudessaan kansallisin varoin rahoitetusta avustuksesta. Euroopan unionin varoista osarahoitettujen avustusten osalta avustuksen viimeisen erän maksamisesta säädetään Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun lain (757/2021), *rahoituslaki*, 28 §:ssä. Koska sääntely poikkeaa tältä osin riippuen siitä, onko kyse kokonaan kansallisin varoin rahoitetusta avustuksesta vai EU-osarahoitteisesta avustuksesta, sisältäisi ehdotettu 3 momentti selvyuden vuoksi myös informatiivisen viittauksen rahoituslain 28 §:ään.

25 § *Ennakon maksaminen*

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että ennakkoa voitaisiin maksaa enintään 30 prosenttia myönnetyn avustuksen määrästä. Pykälässä säädettäisiin lisäksi, että ennakko maksettaisiin hankkeen ensimmäisenä maksueränä. Lisäksi säädettäisiin, että avustuksen hakijan tulisi perustella ennakon tarve. Perustelut ennakon tarpeelle esitettäisiin avustushakemuksessa, koska ennakko voitaisiin maksaa suoraan avustushakemuksen perusteella, eikä erillistä ennakkoa koskevaa maksatushakemusta olisi tarpeen tehdä. Ennakon enimmäismäärä vastaa voimassa olevassa yritystukiasetuksessa säädettyä.

Pykälän 2 momentin mukaan maksettu ennakko vähennettäisiin kokonaisuudessaan hankkeen ensimmäisestä maksatushakemuksen perusteella suoritettavasta maksuerästä. Maksetun ennakon vähentäminen lähtökohtaisesti yhdessä osassa ensimmäisestä haetusta maksuerästä olisi tarkoituksenmukaista, koska ennakon käyttöä lisäämällä pyritään vähentämään maksatushakemusten ja maksuerien yhteismäärää ja siten keventämään maksatuksen hakemisesta avustuksen saajille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa ja toisaalta keventämään myös viranomaiselle maksatushakemusten käsittelystä aiheutuvaa työmäärää.

Lisäksi 2 momentissa säädettäisiin ennakon vähentämisestä tulevista maksueristä siinä tapauksessa, että ensimmäinen maksatushakemuksen perusteella suoritettava maksuerä ei riitä ennakon kattamiseen. Jos ensimmäinen maksuerä ei riittäisi maksetun ennakon kattamiseen, jäljelle jäävän ennakon osuus vähennettäisiin seuraavista maksueristä, kunnes ennakko on tullut kokonaan vähennetyksi. Tällainen tilanne voisi syntyä esimerkiksi siinä tapauksessa, että avustuksen hakijan jättämä maksatushakemus sisältäisi tukikelvottomia kustannuksia ja maksatushakemus voitaisiin hyväksyä vain osittain.

26 § *Voimaantulo*

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että asetus tulisi voimaan 1.11.2021. Lisäksi pykälässä säädettäisiin, että asetuksen 7 §:n 2 momentti olisi voimassa 31.12.2021 saakka.

3 Ehdotuksen vaikutukset

Asetusehdotuksen keskeinen muutos voimassa olevaan yritystukiasetukseen verrattuna on uusien kustannusmallien käyttöön ottaminen. Uusien kustannusmallien käyttämisen arvioidaan keventävän erityisesti yrityksille avustuksen maksatusvaiheessa aiheutuvaa

hallinnollista taakkaa. Yrityksille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa voidaan vähentää myös avustusennakon käyttöä lisäämällä, sillä ennakko voitaisiin maksaa avustuspäättöksen perusteella, eikä sitä olisi tarpeen hakea erillisellä maksatushakemuksella. Yritysten hallinnollisen taakan voidaan ennakoiden maksun myötä arvioida vähentyvän myös sen vuoksi, että ainakin osassa hankkeita yritysten ei ole enää tarpeen hankkia väliaikaista rahoitusta eli niin sanottua siltarahoitusta hankkeen alkuvaiheen rahoittamiseksi. Varsinaisen hallinnollisen taakan vähentymisen lisäksi ennakon maksaminen voi vähentää myös yrityksille aiheutuvia rahoituskustannuksia, kun niiden ei ole tarpeen samassa määrin hankkia ulkopuolista siltarahoitusta.

Asetusehdotuksessa on pyritty selkeyttämään asetuksessa tarkoitettuja avustuksia koskevaa sääntelyä siten, että asetuksessa säädettäisiin aiempaa selkeämmin siitä, miltä osin avustusten käsittelyssä noudatettaisiin tukikelpoisuusasetuksen ja rahoitusasetuksen säännöksiä. Sääntelyä selkeyttämällä voidaan edistää yhtenäisten toimintatapojen kehittymistä avustusasioita käsittelevissä viranomaisissa ja siten tehostaa viranomaisten toimintaa.

Taloudelliset vaikutukset

Valtionavustuksessa yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 – 2028 annetussa laissa ja ehdotetussa asetuksessa tarkoitettujen avustukset myönnetään valtion talousarviossa hyväksytyjen määrärahojen puitteissa. Merkittävä osa avustuksista osarahoitetaan EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman 2021 – 2027 varoista.

Avustukset myönnetään momenttien 32.30.42 (yritysten kehittämishankkeiden tukeminen) ja 32.30.64 (EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin) varoista.

4 Valmistelu ja lausuntopalaute

Asetusehdotus on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä.

Ehdotuksesta pyydettiin lausunnot oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, oikeuskanslerinvirastolta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta (*ELY-keskus*), elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskukselta, maakuntien liitoilta, Suomen Kuntaliitto ry:ltä, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry:ltä, Palvelutyönantajat ry:ltä, Teknologiateollisuus ry:ltä, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry:ltä, Suomen Ammattiliittojen keskusjärjestö SAK ry:ltä, Akava ry:ltä, STTK ry:ltä, Keskuskauppa-kamarilta, Suomen Yrittäjät ry:ltä, Suomen Elinkeino- ja Kehitysyhtiöt SEKES ry:ltä, Finnvera Oyj:ltä, Innovaatorahoituskeskus Business Finlandilta, Ruokavirastolta ja Verohallinto / Harmaan talouden selvitysyksiköltä. Lausuntopyyntö julkaistiin 7.5.2021 lausuntopalvelu.fi -sivustolla ja lausunnot pyydettiin antamaan viimeistään 31.5.2021.

Lausuntoja annettiin yhteensä 24 kappaletta. Lausunnon antoivat maa- ja metsätalousministeriö, Hämeen ELY-keskus, Keski-Suomen ELY-keskus, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Innovaatorahoituskeskus Business Finland, Finnvera Oyj, Etelä-Karjalan

liitto, Etelä-Pohjanmaan liitto, Keski-Pohjanmaan liitto, Keski-Suomen liitto, Pirkanmaan liitto, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Varsinais-Suomen liitto, Uudenmaan liitto, Suomen Kuntaliitto, Keskuskauppakamari, Suomen Elinkeino- ja Kehitysyhtiöt SEKES ry, Suomen Yrittäjät ry, Suomen Ammattiliittojen keskusjärjestö SAK ry, STTK ry, Teknologiateollisuus ry, Akava ry, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry ja Ruokavirasto.

Valtiovarainministeriö ja Etelä-Savon maakuntaliitto ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa asiaan.

Lausuntopalaute – yleiset huomiot asetusehdotuksesta

Lausuntopalautteessa asetusehdotusta pidettiin pääosin kannatettavana. Palautteessa katsottiin, että avustuksen kohdentaminen on määritelty hyvin ja suunnattu kasvua edistäviin toimenpiteisiin. Erityisesti yksinkertaistettujen kustannusmallien käyttöönotamista kannatettiin ja niiden käyttöönoton myötä arvioitiin saatavan nopeutta avustusten maksatusprosessiin ja voitavan vähentää yrityksille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa. Lausuntopalautteessa todettiin myös, että asetuksessa selvennetään yritystoiminnan kehittämiseen tarkoitettua lainsäädännön suhdetta Euroopan unionin sääntelyyn ja erityisesti rakennerahastovarojen hallinnoinnista säädettyyn rahoituslain nojalla annettavan asetuksen toimeenpanoon. Tätä pidettiin hyvänä kehityksenä, jonka myötä yritystukirahoituksen kytkentä Euroopan unionin kehittämisrahoitukseen muodostuu aiempaa selkeämmäksi.

Lausuntopalautteessa katsottiin kuitenkin myös, että uusien kustannusmallien soveltamisen osalta jää epäselväksi, voiko hakija vaikuttaa korvausmuodon valintaan, vai onko se yksinomaan rahoituksen myöntäjän päätösvallassa. Lisäksi palautteessa todettiin jäävän epäselväksi, voiko kertakorvauksena maksettavasta tuesta saada ennakkoa, ja missä määrin kustannusmalli vaikuttaa rahoituksen saajan raportointivelvoitteeseen ja hankekirjanpitoon. Lausuntopalautteen perusteella perustelumuiotioon on täsmennetty kustannusmallien määräytymistä koskevaa menettelyä.

Teknologiateollisuus ry:n lausunnossa todettiin muun muassa, että pienille avustuksille (10 000-100 000 €) tulee asetuksella säätää yksinkertaistettu haku-, maksatus- ja raportointimenettely, joka ei lisää pk-yritysten hallinnollista taakkaa. Erillistä pienten avustusten prosessia ei kuitenkaan ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi valmistella, sillä ehdotetussa asetuksessa tarkoitettujen yksinkertaistettujen kustannusmallien käyttöönotolla arvioidaan voitavan keventää yleisesti avustuksiin liittyvää hallinnollista taakkaa.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry totesi lausunnossaan, että asetuksen soveltamistilanteissa voi tulla eteen ongelmallisia tilanteita, kun tukea hakeva yritys toimii maa- ja metsätaloutta palvelevilla toimialoilla tai muuten läheisessä yhteistyössä maa- ja metsätalouden kanssa. Lausunnossa, toivottiin, että asetuksen jatkovalmistelun yhteydessä varmistetaan asetuksen mukaisten tukimuotojen soveltuvuus muun muassa maataloutta palvelemaan koneurakointiin, maa- ja metsätalouden yhteydessä harjoitettavaan maaseutumatkailuun ja hevosalan yrittäjyyteen. Saadun palautteen perusteella todetaan tältä osin, että avustuksen hakijan toimialasta riippumatta avustuksen käyttökohteet on määriteltävä huomioiden muun muassa alue- ja rakennepolitiikan ohjelman

tavoitteet ja painopisteet. Tarkempaa toimialakohtaista erityissääntelyä ei katsota tarkoituksenmukaiseksi, koska avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset, joista säädetään uudessa yritystukilaissa, ovat samat toimialasta riippumatta. Avustuksilla tuetaan yritysten kasvuun tai kansainvälistymiseen liittyviä kehittämistoimenpiteitä tai investointeja.

Erityisesti maakuntien liittojen lausunnoissa kiinnitettiin huomiota yritystukien jakautumiseen alueiden välillä ja rahoituksen kohdistuminen eri tavalla Itä- ja Pohjois-Suomen alueille ja Etelä- ja Länsi-Suomeen. Lisäksi lausunnoissa todettiin, että yritysrahoituksen kohdentamisessa tulisi huomioida maakunnan kehittämisen painopisteet. Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Keski-Suomen, Pirkanmaan ja Etelä-Karjalan liittojen lausunnoissa kiinnitettiin huomiota yritystukien oikeudenmukaisempaan jakautumiseen. Lausunnoissa todettiin, että alue- ja rakennepolitiikan myötä kansallisten yritystukien rahoituksellinen painopiste on erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa. Maakuntien väliset erot ovat kuitenkin tasoittuneet viimeisellä ohjelmakaudella, joten niin jyrkkää jakoa maakuntien välillä ei tulisi olla. Rahoitus tulisi lausunnoissa esitetyn mukaisesti suunnata tasapuolisemmin koko maahan, ja huomioida alueiden varsin voimakkaatkin erot ja muun muassa koronan suuret aluetaloudelliset vaikutukset myös Etelä- ja Länsi-Suomessa.

Erityisesti Varsinais-Suomen ja Etelä-Karjalan liiton lausunnoissa katsottiin, että alueellisesti vaihtelevat tukitasot vääristävät yritysten välistä kilpailua ja erityisesti maakuntien rajoilla yritysten kehittämisavustukset aiheuttavat kilpailullisesti suuria eroja. Myös tästä näkökulmasta yritysten tasapuolinen kohtelu ja avustusten myöntökriteerien yhdenmukaisuus eri puolilla Suomea katsottiin lausunnoissa tärkeäksi.

Etelä-Pohjanmaan liiton ja Pohjois-Pohjanmaan liiton lausunnoissa todettiin puolestaan, että suuri osa yritysrahoituksesta on alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakokonaisuuden mukaista rahoitusta ja kyse on mitä suurimmassa määrin alueellisesta rahoituksesta. Näin ollen yritysrahoituksen kohdentamisessa tulee huomioida maakunnan kehittämisen painotukset maakuntaohjelman ja älykkään erikoistumisen strategian mukaisesti.

Lausuntopalautteessa esiin tuodusta kehittämisavustuksiin käytettävien varojen alueittaisesta jakautumisesta ei säädetä valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 – 2028 annetussa laissa eikä sen nojalla annettavaksi ehdotetussa asetuksessa, vaan valtioneuvosto tekee erillisen päätöksen varojen jaosta. Mainitussa laissa ja sen nojalla annettavassa nyt ehdotetussa asetuksessa ei myöskään määritellä tukialueita, vaan tukialueista säädetään erikseen valtioneuvoston asetuksella. Tukialueiden määrittelyssä on huomioitava komission vahvistamat aluetuen suuntaviivat.

Annetuissa lausunnoissa kiinnitettiin huomiota komission asetuksen vähämerkityksisestä tuesta (de minimis-asetus) ja yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen voimassaolon päättymiseen 31.12.2023 ja todettiin, että riippuen muutoksista mainittuihin asetuksiin voi syntyä tilanne, että tätä asetusta joudutaan muuttamaan vuoden 2024 alusta, vaikka luonnos on nyt kirjoitettu siten, että useimmissa kohdissa vain viitataan komission asetuksiin eikä mahdollisesti muuttuvaa tietoa ole kirjoitettu tähän luonnokseen. Tältä osin todetaan, että yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen ja de minimis –asetuksen mahdollisesta uudistumisesta aiheutuvat muutostarpeet ehdotettuun asetukseen tullaan arvioimaan,

kun tiedetään miltä osin edellä mainitut EU-asetukset mahdollisesti myöhemmin muuttuvat.

Säädöskohtainen palaute

Luku 1

Maa- ja metsätalousministeriön lausunnossa kiinnitettiin huomiota asetusehdotuksen 4 §:ssä säädettyihin käyttötarkoituksiin ja erityisesti 4 kohdan mukaiseen hiilineutraalisuuden edistämiseen. Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan kyseisessä kohdassa mainitut toimenpiteet energia- ja materiaalitehokkuuteen ovat käsitteenä konkreettisempi ilmaisutapa tuen käyttökohteena ja jonka seurauksena voidaan edistää hiilineutraalisuutta. Maa- ja metsätalousministeriö totesi lausunnossaan, että hiilineutraalisuus on enemmänkin jonkin toimenpiteen tai ennemminkin useiden hiilineutraalisuuteen vaikuttavien toimenpiteiden toteuttamisen jälkeen tapahtuva ilmiö tai vaikutus kuin konkreettinen tuen käyttökohde. Hiilineutraalisuuden käsitettä tai ilmastomuutoksen sopeutumista ei ole tarkemmin myöskään avattu asetusluonnoksen perusteluissa.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry katsoi lausunnossaan, että ehdotetun asetuksen 4 §:n mukaiseen luetteloon tulisi lisätä työllistämisen edistäminen. Yrityksen kasvun luomien uusien työpaikkojen lisäksi hyväksyttävänä tuen myöntämisperusteena tulisi maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry:n mukaan olla myös olemassa olevien työpaikkojen säilyttäminen. MTK ry:n lausunnossa todetaan lisäksi, että vaikka yritystoiminnan tarkoituksena ei ole työpaikkojen luominen, niin julkisen tuen ohjauksessa se kuitenkin voidaan huomioida. Erityisesti maan syrjäisillä alueilla uusien työpaikkojen luominen tai olemassa olevien työpaikkojen varmistaminen tulisi nähdä tärkeänä tuen myöntämisperusteena. Saadun palautteen perusteella todetaan, että uuden yritystukilain mukaan kehittämisavustusta voidaan myöntää innovatiivisiin, kasvuun tai kansainvälistymiseen liittyviin kehittämistoimenpiteisiin sekä aineellisiin ja aineettomiin investointeihin. Kehittämishankkeilla voi olla myös työllisyyttä lisäävä vaikutus, mutta avustuksia ei ole tarkoitettu ensisijaisesti työllisyyden edistämiseen.

Pohjois-Pohjanmaan liitto katsoi lausunnossaan, että asetuksen 4 §:n perusteluihin tulisi tarkentaa avustuksen käyttökohteita koskevaa määrittelyä. Pohjois-Pohjanmaan liiton mukaan, tilanteessa, jossa kehittämisavustuksia myönnetään turvetoimialan yrityksille kansallisista tai oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoista, tukea tulee voida myöntää yrityksen liiketoiminnan uudistamiseen ja kyseisten yritysten hiilineutraalisuuden edistämiseen. Jotta energiatuotantoon liittyvä vihreä siirtymä kyettäisiin toteuttamaan oikeudenmukaisesti erityisesti turvetoimintoyritysten, yrittäjien ja näiden työllistämien ihmisten osalta, on oikeudenmukaisen siirtymän mekanismilla ja rahoituksella (JTM, JTF) sekä kansallisin varoin kyettävä tukemaan turve-elinkeinossa toimineiden yritysten kokonaisvaltaista uudistumista ja uuden liiketoiminnan käynnistymistä. Nykyisessä muodossa oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF) on Euroopan aluekehitysrahastoa (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahastoa (ESR) käyttöalaltaan huomattavasti rajoitetumpi rahasto, joka ei mahdollista mainittuja toimenpiteitä turvealalle. Saadun lausuntopalautteen perusteella ei ole ollut tarpeen tehdä muutoksia ehdotetun asetuksen sisältöön. Lausunnossa mainitut tavoitteet on jo huomioitu avustuksen käyttökohteita koskevassa sääntelyssä. Uudessa yritystukilaisissa säädetyn mukaisesti avustuksia ei voida myöntää

kala-, maa- eikä metsätalouden alkutuotannon harjoittamiseen. Muita toimialasta johdettavia rajoituksia ei ole säädetty, vaan muilta osin kaikkia avustuksen hakijoita ja saajia koskevat samat säännökset. Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston käyttöä koskevan palautteen perusteella todetaan, että tällä asetuksella ei voida luonnollisestikaan säätää EU-tason sääntelyssä säädettyä laajemmin JTF:n käytöstä.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus katsoi lausunnossaan, että tukikelpoisuusasetuksen 6 §:n 4 ja 5 momentit muuttavat huomattavasti nykyistä käytäntöä yrityksen kehittämisavustushankkeissa. Työajanseurannan vaatimuksesta luopumisen voidaan nähdä korostavan enemmän olemassa olevan henkilöstön kuin uusien työntekijöiden palkkakustannuksia ja uuden osaamisen hankintaa yritykseen. Lausunnossa todettiin, että nykyinen käsikirja ja käytäntö ovat korostaneet uusien henkilöiden palkkaamista ja siten uuden osaamisen saamista yrityksiin. Lausunnossa todettiin lisäksi, että on myös huomioitava, että tehtävien prosenttiosuudet voivat muuttua hankkeen aikana. Mikäli hankkeessa on paljon osa-aikaisesti hankkeelle työtä tekeviä henkilöitä, tulee tällöin kiinnittää erityistä huomiota tulosten asettamiseen ja seurantaan. Keski-Suomen liiton lausunnossa kiinnitettiin huomiota samaan asiaan.

Luku 2

Maa- ja metsätalousministeriö totesi lausunnossaan lisäksi, että asetusluonnoksen 7 §:ssä, jossa säädetään tarkemmin sovellettavista valtiontukisäännöistä, tulisi näkyä myös kalanjalostus. Lausunnossa todettiin, että 7 §:ssä tulisi ottaa huomioon myös se mahdollisuus, että avustusta myönnettäisiin Euroopan komissiolle tehtävän erillisen kalatalouden suuntaviivoihin perustuvan ilmoituksen mukaisesti. Maa- ja metsätalousministeriö totesi, että asetusluonnoksessa mainitut yleinen ryhmäpoikkeusasetus ja vähämerkityksinen tuki eivät soveltamisalaltaan ole riittävät kalanjalostuksen tukemiseen. Jatkovalmistelussa on huomioitu maa- ja metsätalousministeriön lausunnossa esitetyt 7 §:ää koskevat täydennystarpeet ja pykälää on täsmennetty lausuntopalaute huomioiden.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnossa todettiin, että perustelumuiistossa tulisi avata EU-ohjelman suuryrityksen myöntämisedellytykset kuten aikaisemminkin. Perustelumuiistia on saatu palaute huomioon ottaen täydennetty jatkovalmistelussa asetuksen 11 §:n perustelujen osalta.

Luku 3

Suomen Yrittäjät ry:n lausunnossa katsottiin, että 19 §:ssä esitettävä prosenttimääräinen korvaus toimintaympäristön kehittämistoimenpiteissä niissä tapauksissa, joissa hyväksytyssä hankesuunnitelmassa ulkopuolisten palvelujen ja asiantuntijoiden käytöstä aiheutuvat kustannukset ovat vähintään 30 prosenttia hankehenkilöstön 6 §:ssä tarkoitettua hyväksyttävistä palkkakustannuksista, on oikean suuntainen, mutta riittämätön.

Kustannusmalliin sisältyvä muutos, jossa ulkopuolisten palvelujen ja asiantuntijoiden käytöstä aiheutuvat kustannukset sisältyvät niin sanottuun palkkakustannusten flat rate -malliin, katsottiin Suomen Yrittäjät ry:n lausunnossa ongelmalliseksi. Lausunnossa todettiin, että malli suosii käyttämään työsuhteisena tehtävää työtä suhteessa yrittäjien

myymiin ostopalveluihin. Lisäksi todettiin, että malli suosii voimakkaasti isoja yrityksiä ja oppilaitoksia, joilla itsellään on asiantuntijoita ja esimerkiksi koulutustiloja, eikä näin olleen yhtä suurta tarvetta ostopalveluihin, kuin pienillä yrityksillä.

Lausunnon mukaan Suomen Yrittäjät ry pitää oikean suuntaisena, mutta riittämättömänä edellä mainittua ongelmaa korjaavaa ”prosenttimääräistä korvausta toimintaympäristön kehittämistoimenpiteissä eräissä tapauksissa”. Ehdotettu 7 prosenttia hyväksyttävien välittömien kustannusten yhteismäärästä ei kuitenkaan Suomen Yrittäjät ry:n näkemyksen mukaan ole riittävä, joten lausunnossa on esitetty korvaustason nostamista.

Luku 4

Hämeen ELY-keskuksen lausunnossa todettiin, että muutospäätöksiä, maksueriä ja ennakon maksamista koskevat pykälät ovat hyvä täydennys ja omiaan yhdenmukaistamaan toimintaa eri puolilla Suomea.

Lausuntopalautteissa pidettiin hyvänä mahdollisuutta maksaa ennakkoa avustuksesta ilman erillistä ennakkoa koskevaa maksuspäätöstä. Lisäksi lausuntopalautteessa katsottiin, että ennakon maksamisella voitaisiin vähentää sekä yritysten että rahoittajien hallinnollista taakkaa erityisesti sen vuoksi, että ainakin osassa hankkeita yritysten ei olisi enää tarpeen hankkia niin sanottua siltarahoitusta hankkeen alkuvaiheen rahoittamiseksi. Lausuntopalautteessa katsottiin, että kynnys ennakon maksamisesta tulee pitää mahdollisimman matalalla ja näin helpottaa tuen saajien kassatilannetta. Lisäksi palautteessa todettiin, että tulisi miettiä myös mallia, jossa maksettu ennakko huomioidaan vasta hankkeen viimeisissä maksuerissä tai ennakko vähennetään tasaisesti jonkun prosenttiosuuden mukaan kaikista maksueristä.

Lausuntopalautteessa esitettiin myös eräitä yksityiskohtaisia huomioita asetusluonnoksesta sekä perustelumuihistiosta, minkä johdosta asetusta ja muistiota on osittain täsmennetty.

5 Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetus tulee voimaan 1.11.2021.